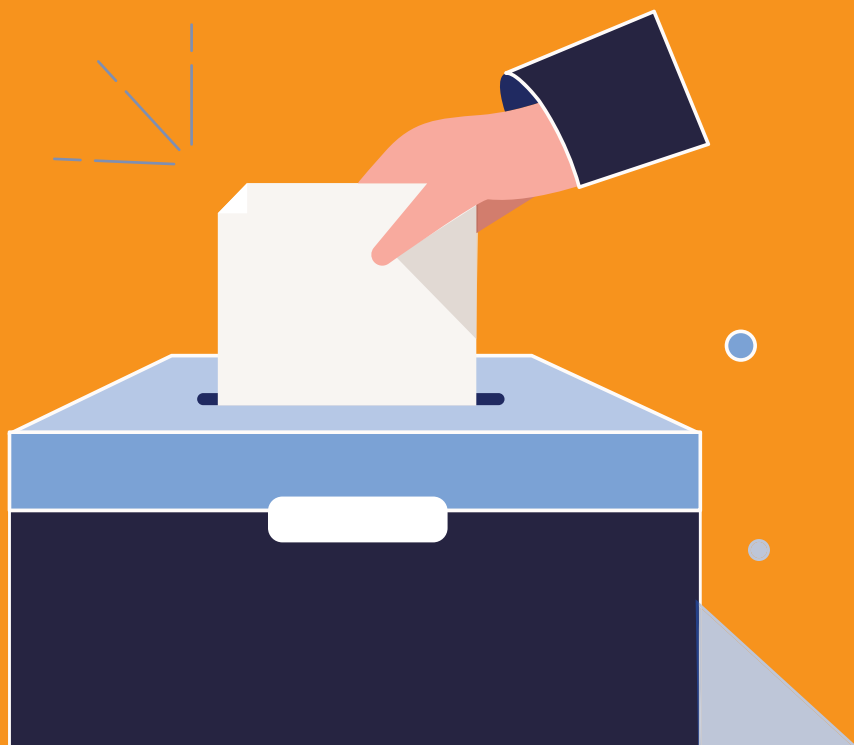

ВОДИЧ ЗА

МЛАДИ ГЛАСАЧИ КОИ ГЛАСААТ ПРВ ПАТ

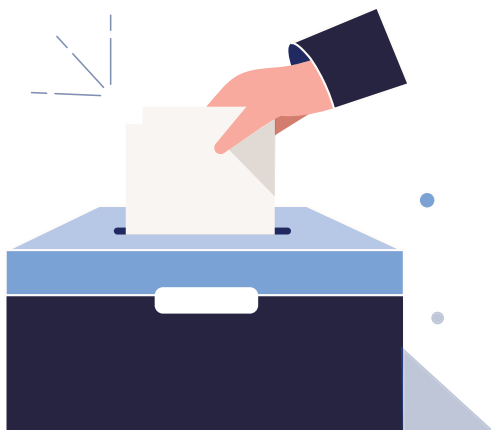

ПРВ ПАТ ГЛАСАШ?

На денот кога ќе наполниш 18 години, стануваш полноправна членка на општеството. Тогаш добиваш право на глас и можеш да одлучиш кои ќе бидат народни пратеници кои ќе ги застапуваат твоите права и интереси во Народното собрание, кои ќе бидат пратеници во Собранието на Автономната покраина Војводина и кои ќе бидат советници во вашиот град/општина.

Дали си размислувал/ла како ќе изгледа твојата земја за 10 или 15 години? Дали ќе живееш во земја која ги почитува човековите права, се грижи за животната средина и се бори против сиромаштијата? Земја во која мажите и жените се еднакви? Земја која ќе ти овозможи слободно да патуваш и да го запознаеш светот? Дали си загрижен/а за тоа како ќе ја добиеш работата што ја сакаш? Што се случува со климатските промени и глобалното затоплување? Здравството, образованието?

Сите овие прашања влијаат на тебе и на оние што ги познаваш и, на некој начин, имаат врска со политиката. Затоа би требало да те интересира!

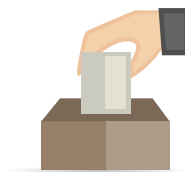

Политиката е дел од твоето секојдневие и од животот на луѓето за кои се грижиш. Добрата вест е дека можеш да влијаеш за да ги подобриш работите. Твоето видување на светот е единствено и исто толку важно како и било кое друго. Светот во кој живееме брзо се менува и немаш време да бидеш нем набљудувач. Со стекнувањето на правото на глас, ти добиваш и моќ да дејствуваш и да се менуваш. Вклучи се и обликувај ја својата иднина.

Гласај затоа што тоа е твое право. Избери како сакаш да живееш.

Во недела, **на 17 декември**, ќе имаш можност да гласаш за прв пат, онака како што сакаш. Повеќе од 8.000 избирачки места ќе бидат отворени и ќе ви требаат само неколку минути за да гласаш.

КОГО ГО БИРАШ НА 17 ДЕКЕМВРИ?

Со гласање на избори и заокружување на редниот број пред име на избирачка листа на гласачкото ливче, учествуваш во изборот на **250 пратеници на Народното собрание**, кои во твое име и во име на сите граѓани на Републиката на Србија, ќе донесуваат закони и други акти, ќе избираат Влада и други функционери и ќе вршат контрола врз работата на Владата и другите државни органи.

Гласачите кои живеат на територијата на Автономната покраина Војводина ќе изберат **120 членови на Собранието на автономната покраина Војводина**, кои ќе носат одлуки и други акти поврзани со организацијата на јавните работи за остварување на општите интереси на покраината.

Гласачите во 66 општини/градови ќе избираат и **ОПШТИНСКИ СОВЕТНИЦИ/ГРАДСКИ СОВЕТНИЦИ**, кои ќе донесат прописи за организирање на јавните работи за остварување на општите интереси на локалната самоуправа.

Кандидати за пратеници, заменици и советници предлагаат политички партии, коалиции на политички партии и групи граѓани.

ДАЛИ ИМАШ ПРАВО НА ГЛАС?

Право на глас на парламентарните избори имаат сите полнолетни државјани и државјанки на Република Србија кои живеат во земјата и во странство, на кои не им е продолжено родителското право, односно кои не биле целосно лишен од деловна способност.

За да може да гласате, треба да сте запишани во избирачкиот список и да имате важечка лична карта или пасош.

ДАЛИ СИ ЗАПИШАН ВО ИЗБИРАЧКИОТ СПИСОК?

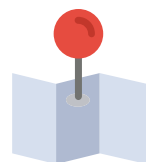
Можеш да провериш:

- со одење во вашата општинска/градска администрација;
- со барање на веб-презентацијата [на Министерството за државна управа и локална самоуправа](#);
- со барање на [порталот на е-Управа](#), доколку си регистриран корисник на порталот на е-Управа и ја имаш мобилната апликација ConsentID или квалификуван електронски сертификат.

Во случај да не си запишан/а во избирачкиот список или твоите податоци се погрешно внесени во него, можеш да поднесеш барање за запишување/промена на податоци во избирачкиот список до општинската/градската администрација во местото според адреса на личната карта или преку [порталот на е-Управа најдоцна до 1 декември](#) .

Доколку си гласач - припадник на национално малцинство, имаш право да поднесеш барање до твојата општинска/градска администрација или на порталот на [е-Управа](#) да го внесеш твоето име и презиме во избирачкиот список, покрај српскиот јазик и кириличното писмо, и на јазикот и писмото на твоето национално малцинство.

Во периодот **од 2 до 13 декември 2023 година** , барањето за внесување/промена на податоци во избирачкиот список го поднесуваш директно до Министерството за државна управа и локална самоуправа или преку твојата општинска/градска администрација или преку Порталот на е-Управа.

КАДЕ ГЛАСАШ?

На избори гласаш на избирачкото место каде што си запишан/а во изводот од избирачкиот список според местото на живеење (адреса од лична карта).

ВАЖНО: Доколку поради твоето образование живееш (престојуваш) во место различно од местото каде што живееш и сакаш да гласаш таму, треба да поднесеш барање до општинската/градската администрација во тоа место за да се запишеш во избирачкиот список податок дека ќе гласаш на претстојните избори во твоето место на живеење (избрано место за гласање), најдоцна **до 25. ноември 2023. године.**

Доколку локалните избори се одржат во исто време со парламентарните, а ти одлучиш да го избереш местото каде што ќе гласаш врз основа на твоето место на живеење, нема да можеш да гласаш на локалните избори бидејќи тоа е можно само во местото каде што живееш, односно каде имаш живеалиште.

ШТО ТРЕБА ДА ПРАВИШ НА ДЕНОТ НА ГЛАСАЊЕТО?

Избирачките места се отворени од 7:00 до 20:00 часот и се јасно означени за да можат сите лесно да ги најдат. Гласањето најчесто се врши во просториите на училишта, општини/градови, градинки, месни заедници, центри за култура.

Изборите на избирачкото место ги спроведува избирачкиот одбор. Избирачкиот одбор има постојан и проширен состав.

Постојан состав (задолжителната) изборна комисија се состои од претседателот, двајца членови и нивни заменици. Тие се именувани од локалната изборна комисија, на предлог на пратеничките групи во Народното собрание. Секоја пратеничка група има право да предложи број на членови и заменици на избирачките одбори што пропорционално одговара на застапеноста на пратеничката група во Народното собрание на денот на распишувањето на изборот.

Секој апликант на објавената изборна листа има право да предложи член и заменик член на **проширениот состав** на избирачкиот одбор.

Избирачкиот одбор го организира избирачкото место на пропишан начин кој треба да обезбеди регуларност и тајност на

гласањето, спроведува гласање и ги утврдува резултатите од гласањето на избирачкото место.

Членовите на избирачкиот одбор се согласуваат за поделбата на одговорностите во текот на денот на гласањето (ракување со УВ ламбата, утврдување на идентитетот и пронаоѓање на гласачот во изводот од избирачкиот список, ракување со спрејот, делење на гласачкото ливче, учење како да се гласа, итн.).

Право на присуство имаат и **набљудувачи** (домашни и странски) кои се акредитирани од Републичката изборна комисија. Набљудувачите исклучиво го следат изборниот процес на избирачкото место, односно само го набљудуваат одвивањето на гласањето.

Кога ќе дојдеш на гласачко место:

- му приоѓаш на член на избирачката комисија кој ќе ти го провери десниот показалец со УВ ламба за да утврди дали веќе си гласал/а, односно дали имаш траги од спрејот со кој се обележуваат гласачите кои гласале;
- потоа, ја предаваш твојата лична карта или пасош на друг член на избирачката комисија за да го утврди твојот идентитет. Пожелно е, но не и неопходно, да имаш покана за гласање со тебе;
- откако ќе се утврди твојот идентитет, следниот член на избирачката комисија го бара твоето име и презиме во изводот од избирачкиот список, го заокружува серискиот број пред твоето име и презиме и се потпишуваш во соодветната колона;
- кога ќе го потпишеш изводот од избирачкиот список, му приоѓаш на член на избирачкиот одбор кој ќе ти го обележи десниот показалец со спреј, означувајќи го секој гласач што гласа, додека друг член на избирачкиот одбор ќе ти го предаде гласачкото ливче и ќе те научи како да гласаш.

Ти гласаш лично и тајно. Личното гласање значи дека можеш да гласаш само во свое име. Никој не може да влијае на тебе

како да гласаш, ниту пак си должен да кажеш некому за кого си гласал/а.

Ќе отидеш зад параванот, ќе **го заокружиш бројот пред името на една избирачка листа** за која сакатш да гласаш.

Никој не смее да те вознемирува во ова, односно да внимава како гласаш. Доколку е нарушена тајноста на твојот глас, имаш право да поведеш постапка за откажување на твојот глас на твоето избирачко место.

Доколку поради неписменост, слаб вид, инвалидитет или некоја друга причина не можеш сам/а да го пополниш гласачкото ливче, имаш право да доведеш помошник на гласачкото место кој ќе го пополни гласачкото ливче наместо тебе како што ќе наведеш.

Кога ќе го заокружиш бројот пред името на избирачкиот список, го преклопуваш и го вметнуваш гласачкото ливче во гласачката кутија означена за неа. По ова излегуваш од избирачкото место.

По исклучок, доколку во случај на тешка болест или инвалидитет не можеш да излезеш на гласачкото место и да гласаш, за тоа мора **да ја известеш локалната изборна комисија најрано до 14 декември и најдоцна до 17 декември до 11:00 часот, односно избирачкиот одбор на денот на гласање најдоцна до 11:00 часот.**

Гласањето надвор од избирачкото место подразбира дека кај тебе доаѓаат тројца членови на избирачкиот одбор (повереници), кои:

- ќе го утврдат твојот идентитет;
- со помош на УВ ламба проверуваат дали веќе си гласал/а;

- ти даваат потврда за избирачко право да гласаш надвор од избирачкото место, која треба да ја потпишеш и да ја предадеш на членовите на избирачкиот одбор;
- со спреј го обележуваат показалецот од десната рака и ти подаваат: гласачко ливче, збиен изборен список и посебен плик во кој , откако ќе гласаш, ќе го ставиш пополнетото гласачко ливче;
- ќе те запознаат со начинот на гласање.

Откако поверениците на избирачкиот одбор ќе ја напуштат просторијата каде што ќе гласаш, ти:

- гласаш, сам или со помош на помошник;
- го превиткуваш гласачкото ливче и го ставаш во посебен плик кој ќе го затвориш.
- Откако ќе гласаш, поверениците на избирачкиот одбор се враќаат во просторијата каде што си гласал/а и:
- го запечате посебениот плик кој го содржи гласачкото ливче со налепница;
- Запечатениот плик со гласачкото ливче и потпишаната потврда за избирачко право надвор од избирачкото место се става во службениот плик.

По враќањето на избирачкото место, комисиите на избирачкиот одбор му предаваат на претседателот на избирачкиот одбор службен плик, кој тој го отвора, проверува дали содржи твоја потпишана потврда за избирачкото право да гласаш надвор од избирачкото место, го заокружува сериски број под кој си запишан во изјавата од избирачкиот список и на местото означено за потпис, забележува дека си гласал надвор од избирачкото место. После тоа, тој го отвора затворениот плик и го вметнува преклопеното гласачко ливче во гласачката кутија.

ШТО СЕ СЛУЧУВА КОГА ГЛАСАЊЕТО ЗАВРШИ И ГЛАСАЧКОТО МЕСТО Е ЗАТВОРЕНО?

Кога избирачкото место е затворено, избирачкиот одбор започнува со утврдување на резултатите од гласањето. По утврдувањето на резултатите од гласањето, избирачкиот одбор е должен вториот примерок од записникот за работа на избирачкиот одбор, во кој се содржани резултатите од гласањето, да го истакне на избирачкото место.

Првиот примерок од записникот за работата на изборната комисија, избирачката комисија го доставува до локалната изборна комисија, која го скенира и го објавува на веб-презентацијата [на Републичката изборна комисија](#).

Доколку си заинтересиран за резултатите од гласањето, ќе можеш да ги видиш на твоето избирачко место, како и на веб-презентацијата на [Републичката изборна комисија](#).

За повеќе информации за изборите, можеш да ја посетиш веб-презентациите на Републичката изборна комисија www.rik.parlament.gov.rs и biraci.parlament.gov.rs.

Со твојот глас ја избираш својата иднина!

РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Кралј Милан 14, 11000 Белград, Србија
Т: 011/3026-000, 011/3026-100, 011/3026-200
Е: rik@parlament.rs, izbori@parlament.rs
www.rik.parlament.gov.rs

Инстаграм
rikrsrbije

YouTube
Републичката изборна
комисија

